

agronymum	Pomístní jméno, které pojmenovává pozemek obdělávaný či jinak zemědělsky využívaný – pole, louka, pastvina, les, vinice apod., např. pole <i>Na sekeře</i> , louka <i>Šafranice</i> , les <i>Boroviny</i> .
antroponymum	Vlastní jméno osobní – příjmení, křestní jméno, přezdívka, pseudonym apod., např. <i>Jan Josef Božan</i> , <i>Radovan Lipus</i> .
apelativizace	Proces, kdy se z vlastního jména (<i>propria</i>) stává obecné jméno, např. podle biblického města <i>Sodoma</i> označujeme všeobecnou morální zkázu, nebo místo, kde dochází k neřesti, obecným jménem <i>sodoma</i> . Opakem je proces <i>proprializace</i> .
apelativum (též obecné jméno)	Jméno nevztahující se ke konkrétnímu, jedinečnému objektu, např. <i>řeka</i> , <i>muž</i> , <i>dům</i> , <i>lípa</i> .
astronymum	Vlastní jméno kosmického objektu, např. planeta <i>Venuše</i> .
bakalářská etymologie	Výklad původu jména, vycházející nejčastěji ze spojení současné zvukové podoby jména s jinými jmény podobnými, ale nepřibuznými. Na rozdíl od lidové etymologie její autor má určité vzdělání v oboru, avšak postrádá schopnost kritického vědeckého myšlení a skepse. S bakalářskými etymologie se setkáváme především v dílech starých kronikářů, např. Kosmas, Dalimil, Václav Hájek, Jan František Beckovský.
berní rula	Soupis poddanské půdy v Čechách pro daňové účely, pořízený k roku 1654. Obsahuje seznamy poddaných a také jména vsí, samot, dvorů a gruntů.
bionymum	Vlastní jméno jedinečného živého objektu, např. studentka <i>Jana Horská</i> , malíř <i>Petr Brandl</i> , pes <i>Ben</i> .
čelední přípona (též patronymická přípona)	Přípona <i>-ice</i> (<i>-ovice</i>), kterou byla tvořena místní jména, např. <i>Michálkových</i> (= ves lidí Michálkových), <i>Vítkovice</i> (= ves lidí Vítkových), <i>Petrovice</i> (= ves lidí Petrových).
desky zemské	Zápisy o jednáních před zemským soudem, které evidovaly pozemkové vlastnictví a představovaly základní pramen zemského práva. Byly vedeny od poloviny 13. do poloviny 19. století.
etymologie	Jazykovědná disciplína o původu jmen a jejich příbuznosti; např. základem místního jména <i>Žďár</i> je staročeské sloveso <i>žďářiti</i> = vypalovat les.
exonymum	Vlastní jméno zeměpisné, které pojmenovává objekt ležící v zahraničí, např. <i>Vídeň</i> , <i>Rýn</i> , <i>Rakousko</i> , <i>Amerika</i> . Exonyma se často uplatňují také jako místní nebo pomístní jména, např. pole <i>Amerika</i> , dělnický dům <i>Kronštadt</i> , hospoda <i>Mexiko</i> .
fytonymum	Vlastní jméno jedinečné rostliny, např. <i>Žižkův dub</i> .
geonymum	Vlastní jméno zeměpisného objektu nacházejícího se na

	zemském povrchu, např. město <i>Brno</i> , řeka <i>Olza</i> , hora <i>Praděd</i> .
hodonymum	Pomístní jméno, které pojmenovává komunikaci – cesta, pěšina, někdy také ulice, např. <i>Umrlčí cesta</i> , <i>Bezručova stezka</i> .
hydronymum	Pomístní jméno, které pojmenovává vodní zdroj, plochu či tok, např. řeka <i>Odra</i> , říčka <i>Kamenice</i> , <i>Pstružný potok</i> , rybník <i>Valcha</i> , <i>Stříbrná studánka</i> .
chrématonymum	Vlastní jméno jedinečného lidského výtvaru, např. firma <i>Microsoft</i> , <i>Toleranční patent</i> , román <i>Roky v kruhu</i> , film <i>Kolja</i> .
jméno “po doškách” (též jméno “po chalupě”)	Lidová pojmenování především venkovských stavení a rodin, která je obývají, např. kde byla kovárna se říká <i>U Kovářů</i> , pro rozlišení dvou stavení obývaných rodinami téhož příjmení se použije křestního jména: <i>U Jiříčků</i> a <i>U Jirků</i> .
josefský katastr	Soupis poddanské a vrchnostenské půdy pořízený pro daňové účely. Vznikl za vlády Josefa II. (1780 – 1790). Pozemky evidoval podle obcí a pro jejich označení použil pomístní jména.
karolinský katastr	Soupis poddanské a vrchnostenské půdy ve Slezsku pořízený pro daňové účely. Vznikl za vlády Karla VI. (1685 – 1740). Obsahuje osobní a pomístní jména.
lidová etymologie	Neodborný výklad původu jména, vycházející nejčastěji ze spojení současné zvukové podoby jména s jinými jmény podobnými, ale nepříbuznými, např. <i>Příbor</i> od slova <i>příbor</i> (=jídelní náčiní nebo místo u lesa), nikoliv z německého <i>Freiburg</i> .
metaforické jméno	Jméno přenesené na objekt na základě podobnosti, např. jméno <i>Benátky</i> pro mokřinatá místa.
metonymické jméno	Jméno přenesené na objekt na základě příčinného, časového nebo místního vztahu, např. jméno říčky <i>Bystřice</i> se přeneslo na osadu na ní ležící.
místní jméno (též oikonymum)	Geografický název objektu, který slouží k bydlení a je pevně fixován na zemském povrchu. Nejčastěji jde o jména měst a vesnic, např. <i>Příbor</i> , <i>Ropice</i> , <i>Zábřeh nad Odrou</i> .
mytební jméno	Zeměpisné jméno dokládající, jakým způsobem kolonisté získávali na pralese půdu, např. <i>Žďírec</i> , <i>Žďár</i> , <i>Příseka</i> , <i>Poruba</i> , <i>Lazce</i> , <i>Polom</i> , <i>Třebovice</i> .
oronymum	Pomístní jméno, které pojmenovává terénní nerovnost – hora, kopec, pohoří, propast, jeskyně apod., např. hora <i>Kněhyně</i> , pohoří <i>Nízký Jeseník</i> , propast <i>Macocha</i> .
patrocinium	Zasvěcení kostela, kaple nebo oltáře, např. kostel <i>sv. Václava</i> , kaple <i>sv. Josefa</i> , chrám <i>Božského Spasitele</i> .

<p>pomístní jméno (též anoikonimum, trat'ové jméno)</p>	<p>Geografický název neobydleného objektu, který je pevně fixován na zemském povrchu. Jde o jména polí, lesů, luk, rybníků, řek, kopců, pohoří apod., např. <i>Ostravice</i>, <i>Ondrášovy díry</i>, <i>Bělský les</i>, <i>Lysá hora</i>.</p>
	<p style="text-align: center;">ANOIKONYMA agronyma hydronyma oronyma hodonyma</p>
<p>posesivní přípona (též přivlastňovací přípona)</p>	<p>Přípona <i>-ov</i> nebo <i>-ín</i>, kterou byla tvořena místní jména, např. <i>Vítkov</i> (=Vítkův dvůr, statek), <i>Bohumín</i> (=Bohumův dvůr, statek).</p>
<p>proprializace (též onymizace)</p>	<p>Proces, kdy se z obecného jména (apelativa) stává vlastní jméno, např. osady nesou často pojmenování podle porostu – <i>Habry</i>, <i>Lípa</i>. Opakem je proces apelativizace.</p>
<p>proprium (též vlastní jméno, onymum)</p>	<p>Jméno vztahující se ke konkrétnímu, jedinečnému objekt – osobě, místu, instituci apod., např. spisovatelka <i>Jarmila Glazarová</i>, město <i>Brušperk</i>, bar <i>Dílo</i>, nakladatelství <i>Votobia</i>. Na základě konvence se obvykle píše s velkým počátečním písmenem.</p>
	<p style="text-align: center;">PROPRIA geonyma bionyma chrématonyma <i>astronyma antroponyma</i> <i>oikonyma zoonyma</i> <i>anoikonyma fytonyma</i></p>
<p>pseudoantroponymum</p>	<p>Vlastní jméno jedinečné bytosti, považované za živou, např. pohádková nebo mytická postava, např. <i>Červená karkulka</i>, <i>Batman</i>, <i>Zeus</i>.</p>
<p>přehláska</p>	<p>Hlásková změna, k níž došlo během vývoje jazyka nebo vlivem analogie, podobnosti s jiným slovem či slovním tvarem; zadní samohláska se změnila na přední, např. v pozici po měkké souhlásce: <i>lud</i> - <i>lid</i>.</p>
<p>přezdívkové jméno</p>	<p>Jméno, většinou posměšné či hanlivé, které místním dali obyvatelé sousedních obcí, např. <i>Lubojaty</i>, <i>Kozojedy</i>. Přezdívková jména jsou typická především pro staré sídelní území.</p>
<p>raabizace</p>	<p>Hospodářská reforma spočívající v parcelaci vrchnostenských dvorů a zrušení roboty na nich. Ke konci vlády Marie Terezie (1740-1780) navrhl Franz Anton Raab reformu, podle které byla panská dominikální půda rozdělena na nově zřízené poddanské grunty a robota byla nahrazována peněžitou rentou.</p>
<p>sérionymum</p>	<p>Jméno sériového produktu, např. auto <i>škoda</i>, zubní pasta <i>odol</i>.</p>
<p>služebné jméno</p>	<p>Jméno odvozené od zaměstnání obyvatel, kteří byli většinou ve služebním vztahu k vrchnosti. Služebná jména jsou typická pro nejstarší sídelní území; např. <i>Psáry</i>, <i>Bečváry</i>, <i>Dehtáry</i>, <i>Dehtáře</i>.</p>

stabilní katastr	Soupis veškeré půdy prováděný v rakouské části habsburské monarchie v první polovině 19. století. Jeho součástí byly podrobné mapy (tzv. indikační skizzy) v měřítku 1:2880, základ dnešních katastrálních map. Stabilní katastr obsahuje mnoho pomístních jmen.
tereziánský katastr	Soupis poddanské a vrchnostenské půdy pro daňové účely, pořízený v 1. polovině 18. století. Jsou v něm zachycena krom osobních jmen také jména pomístní.
toponomastika	Jazykovědná disciplína o zeměpisných jménech. Spolupracuje především s historií a vlastivědou.
toponymie	Soubor zeměpisných jmen na jistém území, v jistém textu apod.
toponymum	Vlastní jméno zeměpisné.
transonymizace	Proces, kdy vlastní jméno jednoho objektu je přeneseno na jiný jedinečný objekt, např. podle zaniklé hospody <i>U slunce</i> byl pojmenován hotel <i>Slunce</i> , jménem města byl nazván hotel <i>Tábor</i> , podle řeky se země jmenuje <i>Morava</i> .
zoonymum	Vlastní jméno živočicha, např. pes <i>Azor</i> , kůň <i>Železník</i> .

viz DAVID-ROUS. *Neviditelní svědkové minulosti*. Praha: Academia 2006.